

SUNNFJORD KOMMUNE, SENTRALADMINISTRASJONEN
Postboks 338
6802 Førde

Sakshandsamar:
Britt Solheim

Rapport frå inspeksjon ved Sunnfjord kommune - brannøvingsplass Øyrane Kontrollnummer: 2022.251.I.SFVL

Kontaktpersonar ved inspeksjonen:

Frå verksemda:
Bernhard Øberg
Øyvind Helle
Bjørn Atle Berge

Frå Statsforvaltaren i Vestland:
Gøsta Hagenlund og Britt Solheim

Resultat frå inspeksjonen

Denne rapporten gjeld resultatet frå inspeksjon ved Sunnfjord kommune - brannøvingsplass Øyrane den 1. september 2022. Rapporten er å sjå på som endeleg dersom vi ikkje får tilbakemelding om faktiske feil innan to veker etter at rapporten er motteken.

Statsforvaltaren i Vestland avdekkta 2 avvik og ga 1 merknad under inspeksjonen.

Avvik:

- Verksemdas internkontroll er mangelfull for ytre miljø
- Verksemdas handtering av kjemikaliar er ikkje i tråd med regelverket

Merknader:

- Datablad for brannkum og andre kjemikaliar kunne ikkje visast fram ved tilsynet

Med helsing

Britt Solheim
senioringeniør

Annette Heggøy
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til: Sunnfjord kommune

1. Informasjon om den kontrollerte verksemda

Ansvarleg eining

Namn: SUNNFJORD KOMMUNE, SENTRALADMINISTRASJONEN	
Organisasjonsnr.: 974599600	Eigd av: 921244207
Bransjenr. (NACE-kode): 84.110 - Generell offentlig administrasjon	

Kontrollert eining

Namn: Førde kommune - brannøvingsplass Øyrane	Anleggsnr.: 4647.0083.01
Kommune: Sunnfjord	Fylke: Vestland
Anleggsaktivitet: Brannøvingsplass	
Løyve gitt:	Sist endra:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen vart gjennomført for å kontrollere om gjeldande krav som er fastsette i eller med heimel i forureiningslova, vert overhaldne. Inspeksjonen inngår i Statsforvaltaren sin aksjon for brannøvingsfelt.

Tilsynet vart gjennomført i medhald av forureiningslova § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslepp til luft
- Utslepp til vatn
- Avfall
- Kjemikal
- Utforming av brannøvingsplassar
- Oppsamling og rensesystem

Rapporten gjeld avvik og merknader som vart avdekka under inspeksjonen. Han gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av miljøarbeidet eller miljøstatusen til verksemda.

Definisjonar

Avvik: Manglande etterleving av krav fastsette i eller med heimel i lov.

Merknad: Eit tilhøve som tilsynsetatane meiner det er naudsynt å peike på for å ivareta ytre miljø, men som ikkje er omfatta av definisjonen for avvik.

Andre tilhøve: Saker som kom fram under inspeksjonen og som det kan vere nyttig for verksemda og sakshandsamarar å kjenne til. Informasjon om verksemda og kommentarar til tema som vart tekne opp under inspeksjonen, men som ikkje vart klassifisert som avvik eller merknader, kan også inngå her.

3. Oppfølging etter inspeksjon

Sunnfjord kommune pliktar å rette opp avvika som er omtalte i denne rapporten så snart som råd. For at Statsforvaltaren skal kunne avslutte saka, ber vi om at Sunnfjord kommune innan 15. desember 2022 sender ei skriftleg utgreiing som viser korleis ulovlege tilhøve er følgde opp, og kva for tiltak som er gjennomførde eller planlagde.

Vi ber om at de stiler svarbrev eller e-post (sfvlpost@statsforvalteren.no) til Statsforvaltaren i Vestland v/Britt Solheim.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til informasjon og varsel om gebyrplikt som blei gitt til varsemnda den 28. juni 2022. Verksemder skal betale gebyr for kontrollar utførte av Statsforvaltaren i samsvar med § 39-3 i forureiningsforskrifta. Gebyret skal dekke kostnader med førebuing, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatsar for kontroll av verksemder etter forureiningslova er fastsette i forureiningsforskrifta §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av forventa ressursbruk må Sunnfjord kommune - brannøvingsslass Øyrane betale eit gebyr på kr 21 000,- for inspeksjonen, jf. forureiningsforskrifta §§ 39-7. Dette svarer til gebyrsats 3 for tilsyn av inntil en dags varighet. Miljødirektoratet vil sende dykk ein faktura for innbetaling til statskassa. Statsforvaltaren viser elles til forureiningsforskrifta kapittel 39 om innkrevjing av gebyr til statskassa.

Klagerett

Vedtaket om gebyr kan klagast på til Miljødirektoratet innan tre veker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningslova. Ein eventuell klage bør vere skriftleg grunngjeven og adressert til Miljødirektoratet, men han skal sendast via Statsforvaltaren i Vestland. Statsforvaltaren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saka vidare til Miljødirektoratet for endeleg vedtak. Gebyret som er fastsett ovanfor, må likevel betalast inn. Dersom Miljødirektoratet tek klagen til følge, vil for mykje innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil vere offentleg tilgjengeleg via postjournalen til Statsforvaltaren i Vestland (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fann følgjande avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Verksemnda si internkontroll er mangelfull for ytre miljø

Avvik frå:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskrifta) § 5 andre ledd punkt 6, 7 og 8

Kommentarar til regelverket:

Internkontrollforskrifta gir reglar om kva arbeidet med det systematiske HMS-arbeidet skal omfatte, og kva som skal dokumenterast skriftleg.

Risikovurderingar for ytre miljø

I samsvar med § 5 andre ledd punkt 6 i forskrifta må verksemda kartlegge og vurdere risiko for forureining av ytre miljø frå si daglege drift og verksemd. Risikovurderinga skal dokumenterast skriftleg, og omfatte alle aktivitetar som kan føre til forureining. På bakgrunn av risikovurderingane skal det utarbeidast planar og tiltak for å redusere risikotilhøva.

Rutinar og avvikshandtering

I samsvar med § 5 andre ledd punkt 7 i forskrifta, pliktar verksemda å iverksette rutinar for å avdekke, rette opp og førebyggje brot på krav fastsett i eller i medhald av lov. Rutinane skal dokumenterast skriftleg.

Systematisk gjennomgang

I samsvar med § 5 andre ledd punkt 8 i forskrifta, må verksemda gjennomføre ein systematisk overvaking og gjennomgang av internkontrollen, for å sikre at han fungerer som planlagt. Det skal vere skriftleg dokumentert.

Avviket er basert på følgjande observasjonar:

Punkt 6. Risikovurdering for ytre miljø

Verksemda har ikkje utarbeidd risikovurdering for ytre miljø for verksemda sine øvingsaktivitetar og den daglege drifta av brannøvingsfeltet. Dette gjeld også risikovurdering knytt til handtering av kjemikaliar som lagring, påfylling, bruk, avfallshandtering og utslepp frå brannøving.

Brannskum med PFAS er ikkje i bruk lenger, men det vart opplyst at verksemda har nytta Zalo blanda med vatn til øving på å slokke brann, i staden for å bruke brannskum. Risiko knytt til bruk av Zalo er ikkje vurdert.

Punkt 7. Rutinar

Verksemda har ikkje skriftlege rutinar for til dømes korleis risikovurderinga skal skje for ytre miljø. Andre rutinar som er aktuelle, er rutine for korleis farleg avfall skal handterast, korleis avvik for ytre miljø skal handterast, derunder korleis handsame klagar frå naboar og rutine for handtering av kjemikaliar. Sjå også avvik 2.

Punkt 8. Systematisk gjennomgang

Verksemda kunne ved tilsynet ikkje dokumentere at HMS-aktivitetane for ytre miljø gitt i internkontrollforskrifta § 5 2. ledd punkt 1-7 var implementert i internkontrollen. Ytre miljø som tema må gjennomgåast med jamne mellomrom.

Avvik 2

Verksemda si handtering av kjemikaliar er ikkje i tråd med regelverket

Avvik frå:

- Produktkontrollova § 3 og 3a
- Internkontrollforskrifta § 5 andre ledd punkt 7

Kommentarar til regelverket:

Plikt til aktsemd (produktkontrollova § 3)

Ved bruk og lagring av helse- og miljøfarlege kjemikaliar, må verksemda treffe rimelege tiltak for å førebyggje og avgrense utslepp.

Substitusjonsplikt (produktkontrollova § 3a)

Dersom verksemda nyttar produkt med innhald av kjemiske stoff, som kan føre til helse- og miljøskade, som mellom anna kan føre til forureining, avfall, at økosystem blir endra med meir, skal vurdere om alternativ som medfører mindre risiko for slik verknad, kan nyttast. Verksemda skal i så fall velje dette alternativet, dersom det kan skje utan urimelege kostnader eller ulempe. Vurderingane for substitusjon skal vere skriftleg dokumenterte.

Rutinar (Internkontrollforskrifta § 5 andre ledd, punkt 7)

I samsvar med § 5 andre ledd punkt 7 i forskrifta skal verksemda ha rutinar for å avdekke, rette opp og førebyggje brot på krav fastsett i eller i medhald av lov. Rutinane skal dokumenterast skriftleg.

Avviket byggjer på følgjande observasjonar:

Lagring av kjemikaliar

Verksemda lagrar kjemikaliar i låst konteinar på inngjerda område, men konteinaren mangla oppsamlingsarrangement for eventuelt spill av flytande kjemikaliar.

Substitusjonsplikt

Ved tilsynet kunne ikkje verksemda vise fram dokumentasjon på at substitusjonsplikta er overhalden for kjemikaliar brukt til brannøving. Det er ikkje gjennomført ei sjølvstendig og systematisk gjennomgang av kjemikaliane som er i bruk.

Rutinar

Verksemda manglar også skriftleg rutine som viser korleis substitusjonsvurderingar av sløkkemiddel og andre kjemikaliar som vert nytta i verksemda, skal gjerast.

7. Merknader

Vi ga følgjande merknader under inspeksjonen:

Anmerkning 1:

Tryggleiksdatabled for brannskum og andre kjemikaliar kunne ikkje visast fram ved tilsynet.

Kommentarar:

Verksemda kunne ikkje leggje fram tryggleiksdatabled ved tilsynet for brannskummet som er i bruk. Det gjaldt også datablad for andre kjemikaliar. Bedriftshelsetenesta Ivanova har overtatt arbeidet med oppdatering av sikkerheitsdatablad i Eco-online. Dei deltok ikkje ved tilsynet.

8. Andre tilhøve

Brannskum kan innehalde PFAS (perfluoreerte stoffer). Det er brukt for å slokke brann i flytande brennstoff som oljer, plast og alkohol. Det er over 5000 PFAS, men berre to typar er forbode i dag, PFOS og PFOA.

I Miljødirektoratet si liste over produkt med innhald av PFAS som er i bruk, finn vi ikkje brannskummet som blir nytta i verksemda, FOMTEC LS xMax. I tryggleiksdatabledet står det at skummet ikkje inneheld fluorid. Brannskum blir ikkje lagra på brannøvingsfeltet, berre på brannbil. Verksemda hentar brannskum hos leverandøren som er etablert i nærleiken av brannstasjonen.

Det er ikkje lenger brannøvingsfelt i dei tidlegare kommunane som i dag er samanslått til Sunnfjord kommune. Det er berre Førde som har røykdykkarberedskap.

Nyttiggjering av avfall

Verksemda stilte spørsmål om brannvesenet kan ta imot brukte brannslökkingsapparat frå mellom anna bustadbyggelag, og nytte desse til brannøving.

Statsforvaltaren legg til grunn at dette er kasserte brannslökkingsapparat, som dermed er definert som avfall etter forureiningslova § 27. Brannslökkingsapparat kan vere farleg avfall, ut i frå type brannslökkemiddel som er nytta, eller type gass som er nytta som drivemiddel.

Dersom brannslökkingsapparat er klassifisert som farleg avfall, er det krav til at dei må lagrast i tråd med avfallsforskrifta kapittel 11, slik at ein unngår fare for forureining eller skade på menneske eller dyr. Brannvesenet må sjekke innhaldet i apparata ved å kontrollere datablad for innhaldet i brannslökkingsapparata.

Dersom det viser seg at brannslökkingsapparata er farleg avfall, så er det krav til mottak, deklarerering, lagring og behandling av avfallet. Det vil sei at brannvesenet må ha løyve for å kunne ta imot brannslökkingsapparat, dersom dei kan klassifiserast som farleg avfall.

Rettleiar om substitusjonsplikt

Miljødirektoratet har utarbeidd faktaark om substitusjon av kjemikaliar. Dei har også ein digital rettleiar om substitusjon: «Veileder – Erstatte farlege kjemikalier (substitusjon)» som ligg på www.Miljødirektoratet.no

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forureiningslova)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolllova) §§ 3 «Aktsomhetsplikt» og 3a «Substitusjonsplikt»
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskrifta)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskrifta)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) §§ 2-9 "PFOS i brannskum" og § 4-1, jf. Forordning (EU) 2019/1021 (Forordning om persistente organiske forbindelser) art. 3

Framlagd dokumentasjon som vart nytta for å verifisere faktiske tilhøve:

- Spesifisering av produktet LSx Max brannskum med testrapport
- Kopi av faktura for siste innkjøp av brannskummet